

'Ongekende daling' van aantal

Onderzoek
CBS
Kredietportefeuille

De markt voor consumptief krediet ondervond in 2008 de gevolgen van de economische crisis, vooral in het tweede deel van het jaar. In die maanden daalde het aantal kredietcontracten (aflopend en doorlopend) met maar liefst 1,1 miljoen.

"Ongekend! Zo'n daling hebben we nog nooit meegemaakt", zegt Davinci Advies, dat sinds 1998 halfjaarlijks een 'CK Barometer' opstelt. Het bureau baseert zich daarvoor op eigen onderzoek en diverse bronnen zoals het Centraal Bureau voor de Statistiek, toezichthouder AFM, Bureau Kredietregistratie en de Vereniging van Financieringsondernemingen Nederland VFN.

Volgens Davinci nam het leenvolume in de maand september, toen de berichten over een financiële crisis in hevigheid toenamen, zelfs met 700.000 contracten af. Totaal eindigt 2008 met een volume van minder dan 9 miljoen contracten, tegen

ruim 10,3 miljoen eind 2007. De markt is daarmee in een jaar tijd met 13,5% gekrompen.

Meer geld

Aan nieuwe leningen werd vorig jaar echter voor € 120 mln meer krediet verstrekt: € 10,57 (10,45), zo blijkt uit cijfers van het CBS. Traditioneel verloopt het grootste deel via banken (€ 6,4 mld), tegen € 3,6 mld voor financieringsmaatschappijen. Het bedrag aan aflossingen oversteeg het nieuw verstrekte krediet ruimschoots: € 12,1 (12,0) mld. De € 1,77 (1,66) mld grote post 'rente en kosten' zorgt ervoor dat het uitstaande kredietvolume uiteindelijk toch met € 218 mln is toegenomen tot ruim € 17,7 mld.

"Minder contracten (mensen) lenen meer geld", concludeert Davinci. Als mogelijke oorzaak noemt Davinci dat er veel lopende contracten vervroegd zijn ingelost.

"Ook de invoering van de nieuwe aangescherpte acceptatienormen in de gedrags-

codes van VFN en NVB heeft invloed op de sterke daling van het aantal (nieuwe) contracten, maar de omvang daarvan is onbekend."

Het gemiddelde saldo per krediet kwam eind 2008 uit op € 1.983, een stijging van 12,9% ten opzichte van zes maanden daarvoor. Eind 2007 bedroeg het saldo per krediet € 1.696. Dit is het gemiddelde van diverse kredietsoorten, variërend van kredieten voor de aanschaf van een auto, boot of caravan tot kleine kredieten voor aankopen bij postorderbedrijven.

Grote spelers

Er zijn pakweg tien grote spelers op de markt voor consumptief krediet. Afgaande op cijfers van de kredietverstrekkers zelf en op gegevens en schattingen van marktkenner S Sofinco de marktleider. Voor de krediettak van Credit Agricole Deveurope zijn in ons land ruim 350 werknemers actief. Na de overname van ABN Amro-dochter Interbank heeft Sof-

Consumptief krediet

	2004	2005	2006	2007	2008
Debiteursaldo begin periode (in € mln)	17.322	18.101	17.594	17.429	17.525
verstrekt krediet	10.625	10.100	10.351	10.446	10.569
w.v. door:					
gemeentelijke kredietbanken	86	65	48	41	40
banken en creditcardorganisaties	6.917	6.703	6.833	6.404	6.475
financieringsmaatschappijen	3.202	2.940	3.049	3.601	3.606
w.o.					
dochteren van banken	1.517	1.361	1.687	1.942	1.060
autodealers	548	570	614	685	718
overige financieringsmaatschappijen	1.139	1.011	748	973	1.828
postorderbedrijven	417	394	412	402	441
naar kredietvorm:					
aflopend krediet	998	1.018	1.072	1.233	1.473
doorlopend krediet	6.489	5.922	5.667	5.725	5.335
spaar-/leenkrediet	225	56	*	*	*
creditcard-krediet	2.912	3.105	3.608	3.482	3.759
rente en kosten	1.534	1.549	1.542	1.658	1.771
aflossingen	11.380	12.158	12.058	12.009	12.123
Debiteursaldo einde periode	18.101	17.594	17.429	17.525	17.743
w.v. bij:					
gemeentelijke kredietbanken	180	141	102	94	93
banken en creditcardorganisaties	9.250	9.213	9.030	8.453	8.295
financieringsmaatschappijen	8.096	7.644	7.710	8.368	8.682
w.o.					
dochteren van banken	4.599	4.278	4.693	2.814	2.663
autodealers	1.009	1.000	1.083	1.223	1.365
overige financieringsmaatschappijen	2.489	2.366	1.943	4.331	4.654
postorderbedrijven	575	572	587	610	672
naar kredietvorm:					
aflopend krediet	2.315	2.161	2.213	2.427	2.884
doorlopend krediet	13.311	13.141	13.853	13.748	13.493
spaar-/leenkrediet	1.360	1.042	*	*	*
creditcardkrediet	1.115	1.249	1.363	1.350	1.366
Totaal van de toegezegde limieten	30.244	32.704	33.615	34.578	33.342
Aantal toegezegde limieten (ultimo) (x 1.000)	9.983	10.421	10.056	10.332	8.946
w.v.					
doorlopend krediet	7.422	7.723	7.182	7.622	6.221
spaar-/leenkrediet	84	68	*	*	*
creditcardkrediet	2.477	2.630	2.874	2.711	2.725

*m.i.v. januari 2006 wordt het spaar- en leenkrediet gerekend tot het doorlopend krediet.

Bron: CBS.

contracten consumptief krediet

inco, waartoe ook Ribank en De Nederlandsche Voorschotbank (DNV) behoren, voor meer dan € 3 mld aan consumptief krediet uitstaan, goed voor een marktaandeel van zo'n 18%. Interbank was in z'n eentje al goed voor zo'n € 2 mld. DNV neemt een kwart voor haar rekening; de portefeuille groeide in 2008 met € 219 mln tot € 661 mln; Ribank zit op ongeveer € 450 mln.

De kredietportefeuille van ING (inclusief het omvangrijke aantal leningen van Postbank) is circa € 2,3 mld groot. Daarna volgt ABN Amro, dat nog altijd zo'n € 2 mld aan consumptief krediet heeft uitstaan. Die andere grootbank Rabo is via dochter De Lage Landen ook actief op de markt voor consumptief krediet. De portefeuille met persoonlijke leningen en doorlopend krediet bleef afgelopen jaar, ondanks de lancering van het internetlabel Freo, gelijk op € 0,9 mld. Daarnaast zijn er nog kleinere kredietportefeuilles onder de labels Rabobank, Crediam en Point of Sale.

DSB Bank claimt zelf een marktaandeel van 16%. Kanttekening is dat de Wognumse bank hier ook tweede hypotheek onder schaarst. DSB had eind 2008 naar schatting voor € 1 mld aan kredieten uitstaan. Een iets grotere omvang wordt toegedicht aan de portefeuille van Fortisdochter Alfam Consumer Finance (met labels als Defam, Alpha Credit Nederland en Credivance).

BNP Paribas is in ons land op consumptief kredietvlak actief onder het label LaSer (waaronder PrimeLine). De portefeuille zou iets groter zijn dan die van

Santander Consumer Finance, dat tot € 600 mln à € 700 mln aan uitstaand krediet reikt.

Bemiddelaars

En dan is er nog de portefeuille van Afabdochter Hollandsche Disconto Voorschotbank (HDV). Die omvatte in 2007 om en nabij de € 200 mln. In de loop van 2008 beperkte HDV echter de kredietverstreking "uit rendementsoverwegingen in verband met de marktbreed opgelopen fundingkosten".

Afab is een veel grotere speler in de be-

middeling van krediet met labels als Afab Geldservice, O&B Finance, Innofin en Xcredi. Andere grote speler in het intermediaire kredietveld zijn onder meer DSB (onder meer Becam, Frisia en Lenen.nl), DMC Groep (eigendom van Sofinco), VDZ, Geldshop, en DGA. Toezichthouder AFM heeft in het register voor financiële dienstverleners 6.350 namen staan van bedrijven die 'bemiddelen' in consumptief krediet. Bij 1.670 reikt de kredietvergunning ook tot 'adviseren'.

Ook FBTO en Centraal Beheer stoppen met consumptief krediet

'Aanbieden krediet door wetgeving ingewikkelder'

De Achmea-labels FBTO en Centraal Beheer zijn in stilte gestopt met het verstrekken van consumptief krediet. In vier maanden tijd zijn nu drie direct writers uit de markt voor consumptief krediet gestopt; Ohra stopte er in mei mee.

Op de website meldt FBTO dat door de strengere wetgeving het aanbieden van een doorlopend krediet steeds ingewikkelder wordt. "FBTO wil voor haar klanten juist transparante, gemakkelijke

producten aanbieden. Daarbij past een doorlopend krediet, met de nieuwe wet- en regelgeving, niet meer. Daarom hebben we besloten te stoppen met de verkoop van het doorlopend krediet", zo verklaart de Achmea-dochter.

Ook Centraal Beheer heeft er in stilte de brui aan gegeven. Wie op de site klikt op het product Doorlopend Krediet, krijgt de mededeling in beeld dat het helaas niet meer mogelijk is een krediet te sluiten. Voor klanten met een doorlopend krediet wordt de dienstverlening wel voortgezet.

Drie direct writers

FBTO en Centraal Beheer zijn niet de eerste direct writers die stoppen met het aanbieden van consumptief krediet: Delta Lloyd-dochter Ohra stopte de dienstverle-

ning al in mei. "Door de kleine portefeuille en de daarmee samenhangende relatief hoge kosten is consumptief krediet niet rendabel voor Ohra", luidde de verklaring. Het beheer van de lopende kredieten blijft bij Ohra. Nieuwe klanten en klanten die hun krediet willen verhogen, worden verwezen naar Geldshop.nl, een dochterbedrijf van Direct Wonen.

Serviceprovider

Ook ZBG trok onlangs de stekker uit het kredietonderdeel Arenda. Arenda meldde nog wel winstgevend te zijn, maar achtte financieringen onder de huidige bedrijfseconomische condities niet langer haalbaar. De nieuwe serviceprovider Consumer Finance Services Nederland (CFS), onderdeel van Afab, heeft de portefeuille onlangs overgenomen.

Onder Amodo valt nog wel het eerder gekochte Krediethuis (Hoorn) en het weer nieuw leven ingeblazen kredietlabel Vola.

Kredietbemiddelaars als Afab en DSB gebruiken sportsponsoring om de naamsbekendheid te vergroten.

Op deze pagina's vindt u een jaaroverzicht van de markt voor consumptief krediet. In de vorige twee edities van AM zijn vergelijkbare overzichten gemaakt over hypotheek en ziektekosten. Deze bijdragen worden eind dit jaar, aangevuld met vele andere cijfers over premies, marktaandelen resultaten en solvabiliteitsmarges, gebundeld in het AM Jaarboek 2009.